ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЮТАЗИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Пушкина, д.38, п.г.т.Уруссу, 423950

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Пушкин урамы, 38йорт, Урыссу ш.т.б., 423950

Тел.:(85593) 2-42-05, факс:2-80-13, e-mail:jutaza@tatar.ru, adm_jutaza@mail.ru, www: jutaza.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

« 22 » 10 **2024ел** **№**952

"2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының авыл хуҗалыгын үстерү" муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турындагы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2013-2020 елларга авыл хуҗалыгын үстерүнең һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салуның дәүләт программасы турында»гы 2012 елның 14 июлендәге 717 номерлы карары, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында»гы 28.07.2004 елның № 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2013-2025 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу дәүләт программасын раслау турында»гы 2013 елның 8 апрелендәге 235 номерлы карары нигезендә, "Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районында авыл хуҗалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтен арттыру максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы башкарма комитеты к а р а р и т т е:

1. «2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының авыл хуҗалыгын үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга.

2. Ютазы муниципаль районының финанс-бюджет палатасына программаны гамәлгә ашыру өчен бюджет төзегәндә финанслауны тәэмин итәргә.

3. Программаны башкаручыларга программаны вакытында һәм тулысынча үтәүне тәэмин итәргә киңәш итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә http://pravo.tatarstan.ru/ адресы буенча бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Рәсми Татарстан» дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының бердәм порталы составында http://jutaza.tatarstan.ru/ адресы буенча урнаштырырга.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Башкарма комитеты җитәкчесе
вазыйфаларын башкаручы З.З. Гыйбадуллина

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Башкарма комитетының
«___»_________20__ел №____
карарына кушымта

«2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының авыл хуҗалыгын үстерү»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА

1. «2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының авыл хуҗалыгын үстерү» муниципаль программасы паспорты

Программа исеме	"2024-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының авыл хуҗалыгын үстерү" муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	Россия Федерациясе Бюджет кодексы; «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2013-2020 елларга авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу дәүләт программасы турында»гы 14.07.2012 елның 717 номерлы карары; "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында"гы 28.07.2004 ел, № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы законы; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2013 - 2025 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу дәүләт программасын раслау турында»гы 2013 елның 8 апрелендәге 235 номерлы карары; «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы.
Программаның заказчысы һәм эшләүчесе	Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты; Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Ютазы муниципаль районында авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе.
Программаның максаты	- эчке һәм тышкы базарларда җирле авыл хуҗалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтен арттыру; - эшкуарлыкны үстерү, тармакның инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген арттыру өчен уңайлы мохит тудыру; - АПК товар җитештерүчеләренең финанс тотрыклылыгын

	тәэмин итү; - авыл хуҗалыгында җир һәм башка табигать ресурсларын торгызу һәм файдалануның нәтиҗәлелеген арттыру, җитештерүне экологияләштерү; - авыл территорияләрен тотрыклы үстерү; - яшь белгечләрне авылда калдыруны стимуллаштырып, аграр белемле белгечләрне җәлеп итү.
Программаның бурычлары	- авыл хуҗалыгы продукциясенең төп төрләрен җитештерүне үстерүне стимуллаштыру; - туфракның уңдырышлылыгын саклау һәм торгызу өчен шартлар тудыру, авыл хуҗалыгы җирләрен мелиорацияләүне үстерү; - кече хуҗалыкларга ярдәм итү; - агросәнәгать комплексының техник һәм технологик модернизациясе, инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру; - авыл хуҗалыгы товарлары җитештерүчеләрнең керемлелеген арттыру, киңәйтелгән җитештерү өчен оештыру-икътисадый шартлар тудыру; - авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдән нәтиҗәле файдалануны стимуллаштыру: - АПК өлкәсендә мәгълүмат белән тәэмин итү системасын камилләштерү; - агросәнәгать комплексы өлкәсендә идарәне камилләштерү; - авыл халкының эш белән тәэмин ителешен, тормыш дәрәҗәсен һәм сыйфатын күтәрү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	Программа 2024-2025 еллар дәвамында гамәлгә ашырыла.
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Программаны финанслау күләме - 199,753 млн. сум, шул исәптән: 2024 ел - 78,437 млн. сум; 2025 ел - 121,316 млн.сум. Программаны финанслау чыганаклары: - Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджеты - 188,371 млн. сум.; -Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының җирле бюджеты - 3,860 млн. сум., - бюджеттан тыш акчалар - 7,522 млн. сум.
Ярдәмче программалар исемлеге	Үсемлекчелекне, терлекчелекне үстерү; Авыл хуҗалыгы предприятиеләрен техник һәм технологик модернизацияләү; Хуҗалык итүнең кече рәвешләрен (КФХ, ЛПХ) үстерүне стимуллаштыру; Авыл халкын социаль төзекләндерү һәм аларга ярдәм итү; Авыл хуҗалыгы товарлары җитештерүчеләре хезмәткәрләрен бүләкләү.

Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре һәм нәтиҗәлелек күрсәткечләре	- 2025 елда авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү индексы – 114%. - 2025 елда авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерүне арттыру (гамәлдәге бәяләрдә) 2023 елга карата 114%; - 2025 елда хезмәт җитештерүчәнлеген 2023 ел - 121% дәрәҗәсенә карата арттыру - 2025 елда авыл хуҗалыгы оешмалары буенча уртача айлык хезмәт хакының 2023 елга карата 133% ка артуы.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы авыл хуҗалыгының хәзерге торышы

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының (алга таба — Ютазы муниципаль районы) аграр секторы халык хуҗалыгының әһәмиятле өлкәсен тәшкил итә һәм районның гына түгел, Татарстан Республикасының да икътисадында мөһим роль уйный. Агросәнәгать комплексын үстерү Ютазы муниципаль районының икътисадый һәм социаль өлкәсендә стратегик өстенлекләрнең берсе булды һәм булып кала бирә. Ютазы муниципаль районы икътисадын үстерү юлында төп элементларның берсе - хуҗалык итүнең кече һәм урта формаларын үстерү. Бүгенге көнгә сөт, ит җитештерү, бөртекле һәм техник культуралар үстерү белән 5 җаваплылыгы чикләнгән җәмгыять, 38 фермер хуҗалыгы һәм 22 мини-ферма шөгыльләнә, аларда районның хезмәткә сәләтле халкыннан 334 кеше эшли. Авыл хуҗалыгы җитештерүендә эшләүчеләрнең уртача айлык хезмәт хакы 38282 сум тәшкил итә. Район икътисады структурасында кече һәм урта эшкуарлык зур өлешне алып тора, алар үз керемнәренең төп өлешен авыл хуҗалыгы культуралары, ит һәм сөт үстерүдән алалар. Авыл хуҗалыгы оешмалары белән беррәттән авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерүдә шәхси ярдәмче хуҗалыклар да зур роль уйный. 10 авыл җирлегеннән барлык авылларда гражданнарның шәхси хуҗалыкларыннан сөт җыю оештырылды, алар белән 4 ИП, КФХ шөгыльләнә.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә уңайлы шартлар оештыру, алдынгы технологияләрне кулланып, эшкуарлык активлыгын арттыру, шулай ук алдынгы технологияләрне кулланып, районда авыл хуҗалыгы продукциясен эшкәртү буенча производствоны үстерү өчен «Урыссу» сәнәгать паркы булдырылды. 2021 елның ноябреннән «Закамье –Урыссу» СППССК үз эшчәнлеген алып бара, ул сөт җыю һәм эшкәртү белән шөгыльләнә.

Районда сөт комплексларын төзү һәм терлекчелекне цифрлаштыру буенча актив эш алып барыла. 2019 елдан 2023 елга кадәр 2 сөт комплексы һәм 1500 сыерга исәпләнгән бозаулар абзары төзелде һәм файдалануга тапшырылды.
Бүгенге көндә Тукай ис. ҖЧҖендә һәм «Нәбиуллин И.М.» КФХында 1200 терлекчегә исәпләнгән ике сөт комплексы төзелә.

Икътисадның аграр секторында зур уңышларга карамастан, кичектергесез проблемалар бар. Алар якын киләчәктә карарлар таләп итә. Бу юнәлешләрнең берсе - хуҗалыкларның техник базасын ныгыту. Бу юнәлештә авыл хуҗалыгы һәм азык-

төлек Министрлыгы программалары буенча, Татарстан Республикасы Хөкүмәте белән берлектә, кредитлар һәм үз акчаларын җәлеп итү юлы белән тыгыз эш алып барыла. Район авыл хуҗалыгы паркын яңартуга мохтаҗ: энергия куәте көчле булган тракторлар, чәчү комплекслары, ашлык җыю комбайннары һәм азык әзерләү техникасы сатып алу. Авыл хуҗалыгы культураларын үстерү буенча алдынгы технологияләрне гамәлгә кертү зарур. Терлекчелектә нәселле терлек сатып алу эшен дәвам итәргә кирәк, сыерларның югары продуктив токымнарыннан таналар үрчетүне көчәйтергә кирәк. Акча булмау шулай ук терлекчелек фермалары өчен яңа җайланмалар сатып алырга мөмкинлек бирми.

3. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары һәм бурычлары

2024-2025 елларга программаның максатлары булып:

- эчке һәм тышкы базарларда җирле авыл хуҗалыгы продукциясенең конкурентлыкка сәләтен арттыру;
- эшкуарлыкны үстерү, тармакның инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген арттыру өчен уңайлы мохит тудыру;
- агросәнагать комплексы товар җитештерүчеләренең финанс тотрыклылыгын тәэмин итү;
- авыл хуҗалыгында җир һәм башка табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалануның нәтиҗәлелеген арттыру;
- авыл территорияләрен тотрыклы үстерү;
- яшь белгечләрне авылда калдыруны стимуллаштырып, аграр белемле белгечләрне җәлеп итү.

Әлеге максатларга ирешү өчен программада түбәндәге бурычларны хәл итү карала:

1. Авыл хуҗалыгы продукциясенең төп төрләрен җитештерүне үстерүне стимуллаштыру;
2. Туфракның уңдырышлылыгын саклау һәм торгызу өчен шартлар тудыру, авыл хуҗалыгы җирләрен мелиорацияләүне үстерү;
3. Хуҗалык итүнең кече формаларына ярдәм;
4. Агросәнәгать комплексын техник һәм технологик модернизацияләү, инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру;
5. Авыл хуҗалыгы товарлары җитештерүчеләрнең керемлелеген арттыру, киңәйтелгән җитештерү өчен оештыру-икътисадый шартлар тудыру;
6. Агросәнагать комплексы өлкәсендә мәгълүмат белән тәэмин итү системасын камилләштерү;
7. Агросәнәгать комплексы өлкәсендә идарәне камилләштерү;
8. Авыл халкының мәшгульлеген, тормыш дәрәҗәсен һәм сыйфатын күтәрү.

4. 2024-2025 елларга агросәнагать комплексы үсеше фаразы

2023-2024 елларга Ютазы муниципаль районының агросәнәгать комплексы үсеше динамикасы төрле юнәлештәге факторлар тәэсирендә формалашачак. Бер яктан, соңгы елларда агросәнәгать производствосының тотрыклылыгын арттыру

буенча күрелгән чаралар чагылачак, икенче яктан, санкцияләр нәтиҗәләренә бәйле рәвештә катлаулы макроикътисадый вәзгыять сакланачак, бу икътисадның аграр секторын тотрыклы һәм динамикалы үсеше өчен хәвеф-хәтәр чыгу ихтималын көчәйтә.

Үсемлекчелектә яңа буын тракторларга һәм авыл хуҗалыгы машиналарына нигезләнгән интенсив технологияләрне үзләштерергә, минераль ашламалар кертүне арттырырга һәм үсемлекләрне яклау эшләрен башкарырга кирәк.

Терлекчелектә терлекчелек тармагының продуктивлыгын һәм тотрыклылыгын арттыруга, ныклы азык базасы булдыруга, терлекләрнең сакланышын яхшыртуга һәм баш санын арттыруга, тотрыклы иминлекне тәэмин итүгә, шулай ук ит һәм сөт җитештерүне тизләтелгән арттыруга беренчел әһәмият бирелә, бу продуктларны халыкның куллану дәрәҗәсен арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Терлекчелек продукциясен җитештерү күләмен арттыру түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- терлекчелек фермаларын модернизацияләү өчен заманча технологик җайланмалар куллану;
- нәселле терлек сатып алу;
- терлекләрне ашату дәрәҗәсен күтәрү һәм тоту шартларын яхшырту;
- терлекләрнең продуктлылыгын арттыру.

Программаның авыл хуҗалыгын үстерү фаразы аның төп күрсәткечләре (индикаторлары) күрсәткечләренә ирешүнең кирәклегенә һәм актуальлегенә нигезләнә:

2024-2025 елларга Ютазы муниципаль районы буенча агросәнәгать комплексын социаль-икътисадый үстерүнең төп күрсәткечләре.

Күрсәткечләр	үлчәү берәмлеге	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Авыл хуҗалыгы оешмалары һәм КФХ буенча тулаем авыл хуҗалыгы продукциясе (гамәлдәге бәяләр)	Млн. сум	1,304	1,434	1,635
Авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү индексы	%	80	110	114
Натураль чагылышта продукция җитештерү:	тн.	51166	54611	58250
- бөртеклеләр	тн.	32517	34221	35932
- сөт	тн.	17115	18826	20708
- ит	тн.	1534	1564	1610

Авыл хуҗалыгы продукциясен сатудан акчалата керем	Млн.сум	956,902	1052,592	1157,851
1 хезмәткәргә уртача айлык хезмәт хакы	сум	38282	44024	51068
1 хезмәткәргә акчалата керем	Мең сум	2406	3152	3309

- 2025 елда авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү индексы 114 %, ә 2023 елга - 125 %.
- 2025 елда авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерүне 2023 елга карата 114 % арттыру (гамәлдәге бәяләрдә)
- 2025 елда хезмәт җитештерүчәнлеген 2023 ел дәрәҗәсенә карата 121 % күтәрү.
- авыл хуҗалыгында уртача айлык хезмәт хакын арттыру (авыл хуҗалыгы оешмалары буенча 2025 елда 2023 елга карата - 133%).

5. Төп чараларга һәм ярдәмче программаларга характеристика

Ярдәмче программалар һәм аларга кертелгән төп чаралар агымдагы һәм перспективалы мөһим максатларны һәм бурычларны хәл итүгә, авыл җирлекләрен тотрыклы үстерүгә юнәлдерелгән үзара бәйле чаралар комплексын тәшкил итә.

"Үсемлекчелекнең ярдәмче тармагын, үсемлекчелек продукциясен эшкәртүне һәм реализацияләүне үстерү" ярдәмче программасына түбәндәге төп чаралар керә:

- туфракның уңдырышлылыгын арттыру;
- культуралы үсемлекләрнең генетик ресурсларын саклап калу һәм алардан нәтиҗәле файдалану;
- төп авыл хуҗалыгы культураларын җитештерүне үстерүне стимуллаштыру;
- үсемлекчелекнең ярдәмче тармагына кредит бирү;
- авыл хуҗалыгын иминләштерү;
- үсемлекчелек продукциясен эшкәртүне үстерү.

Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары сыйфатында үсемлекчелек продукциясенең төп төрләрен җитештерү күләмнәре, азык культуралары чәчү мәйданнары, ашлык җитештерүнең чагыштырма күләме файдаланыла.

"Терлекчелекнең ярдәмче тармагын, терлекчелек продукциясен эшкәртүне һәм сатуны үстерү" ярдәмче программасында төп чаралар бүлеп бирелде:

- нәселле терлекчелек;
- сыерларның ана баш санын югары продуктив токымнарга яңарту;
- ит һәм сөт терлекчелеген үстерү;
- ветеринария өлкәсендәге гамәлләр;

- терлекчелек продукциясен эшкәртүне үстерү;

- терлекчелекнең ярдәмче тармагын кредитлау;

- авыл хуҗалыгын иминләштерү.

Барлык категория хуҗалыкларда сую өчен сөт, терлек һәм кош-корт җитештерү күләмнәре, җитештерелгән ит һәм сөт продукциясенең чагыштырма күләме ярдәмче программаны гамәлгә ашыру индикаторлары булып тора.

"Техник һәм технологик модернизация" ярдәмче программасына түбәндәге төп чаралар керде:

- авыл хуҗалыгы техникасы паркын яңарту;

- авыл хуҗалыгы җитештерүендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру;

- авыл хуҗалыгы оешмаларында авыл хуҗалыгы консультациясе системасын үстерү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру индикаторлары булып авыл хуҗалыгы оешмалары тарафыннан техниканың төп төрләрен сатып алу күләмнәре, 100 га чәчүлек мәйданнарының куәте һәм энергия белән тәэмин ителеше тора.

«Кече хуҗалыкларга ярдәм» ярдәмче программасы кече эшкуарлыкка ярдәм өлкәсендә дәүләт һәм район чараларын, төп юнәлешләрне дә кертеп, дәвам итүдән һәм киңәйтүдән гыйбарәт:

- яшь крестьян (фермер) хуҗалыкларына ярдәм;

- крестьян (фермер) хуҗалыклары базасында гаилә терлекчелек фермаларын үстерү;

- авыл хуҗалыгы кулланучылар кооперативларына дәүләт ярдәме;

- җир кишәрлекләрен фермер хуҗалыклары милкенә рәсмиләштерү.

Ярдәмче программа индикаторлары сыйфатында түбәндәгеләр каралган:

- яңа төзелгән крестьян (фермер) хуҗалыклары саны;

- алар төзегән яисә реконструкцияләнгән гаилә терлекчелек фермалары саны;

- хуҗалык итүнең кече формалары алган субсидияләнә торган кредитлар һәм заемнар күләмнәре;

- авыл хуҗалыгы һәм кулланучылар кооперативларының керемнәрен арттыру;

- крестьян (фермер) хуҗалыклары тарафыннан милеккә рәсмиләштерелгән җир кишәрлекләре мәйданы.

"Авыл территорияләрен тотрыклы үстерү" ярдәмче программасына түбәндәге чаралар керә:

- авыл халкының торак шартларын яхшырту һәм яшь гаиләләрне, яшь белгечләрне торак белән тәэмин итү;

- авыл җирендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү;

- авыл тормышына уңай мөнәсәбәт формалаштыру.

Чараларны гамәлгә ашыру индикаторларына керә:

- авыл җирендә яшәүче гражданнар, шул исәптән яшь гаиләләр һәм белгечләр өчен торак тапшыру (сатып алу);

- авыл территорияләренең социаль өлкәсендәге төп объектларын гамәлгә кертү;

- республика программаларын гамәлгә ашыруга грант ярдәме алган авыл

җирлекләре саны.

6. Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары

Программаны күп каналлы принцип буенча финанслау планлаштырыла: федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, Ютазы муниципаль районы бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганаклар хисабына.

Чыгымнар чыганаклары	Финанслау күләме млн.сум.			
	Барлыгы	Шул исәптән еллар буенча		
		2023 ел	2024 ел	2025 ел
ТР берләштерелгән бюджеты	232,433	44,062	72,910	115,461
Ютазы муниципаль районы бюджеты (алга таба - МБ)	5,667	1,807	1,855	2,005
Башка чыганаклар	11,194	3,672	3,672	3,850

7. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыруның җаваплы башкаручысы (координаторы) - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты). Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетында Программа чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзелә, аны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең беренче урынбасары җитәкли.

Ютазы муниципаль районы территориясендәге барлык милек рәвешләрендәге авыл хуҗалыгы формированиеләре үз компетенцияләрендәге бурычларны хәл итү һәм программа чараларын үтәү өчен җаваплы булалар.

Программа чараларының барышы һәм нәтиҗәләре ел дәвамында Татарстан Республикасы Ютазы район Советы утырышларында карала. Ел саен хисаптан соң килүче 1 апрельгә кадәр Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетында төзелгән комиссия, Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Ютазы муниципаль районындагы авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе белгечләре катнашында, Программа чараларының барышы һәм нәтиҗәләре турында мәгълүмат әзерли.

«2024-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районының
авыл хуҗалыгын үстерү»
муниципаль программасына
кушымта

Программа чаралары исемлеге

	Чаралар исеме	Башкаручы	Финанслау чыганаклары	Еллар буенча чыгымнар суммасы, млн. сум.			
				2023 ел	2024 ел	2025 ел	Барлыгы
	1	2	3	4	5	6	8
	1. Хуҗалык итүнең кече формаларын үстерүне стимуллаштыру.						
1.1	Сыерлар һәм кәҗәләр асрауга субсидияләү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	4,293	4,293	4,301	12,887
1.3	Кече сөтчелек фермасы төзү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	0,9	0,3	0,6	1,8
1.4	Яшь фермерларга (КФХларга) дәүләт ярдәменә грантлар һәм (яисә) бер мәртәбә бирелә торган ярдәм күрсәтү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	0	2,945	3,0	5,945
1.5	Гаилә терлекчелек фермаларын (КФХ) үстерүгә грантлар бирү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	0	30,0	30,0	60,0
1.6	Шәхси ярдәмче хуҗалык тотучы гражданнарга 3 яшьтән өлкәнрәк бияләр тотуга субсидияләр бирү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштерелгән бюджеты	0,160	0,160	0,200	0,520

1.7	Шәхси ярдәмче хуҗалык тотучы гражданнарны терлекчелек өчен җайланмалар сатып алу чыгымнары өлешен каплауга субсидияләү.	Ютазы МР Башкарма комитеты	МБ	0,083	0,085	0,090	0,258
	2. Үсемлекчелекне үстерү						
2.1	Үсемлекчелек өлкәсендә гектар ярдәм күрсәтүгә субсидияләр (ташламалы ашламалар, үсемлекләрне яклау чаралары сатып алганда ярдәм)	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	10,491	4,207	5,469	20,167
2.2	Югары дәрәҗәле орлыклар сатып алуга субсидияләр бирү юлы белән орлык материалының репродуктив составын яхшырту	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	0,646	0,650	0,700	1,996
2.3	Минераль ашламалар сатып алу чыгымнары өлешен каплау буенча субсидияләү.	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	8,065	3,160	3,476	14,701
2.4	Авыл хуҗалыгы техникасы, җайланмалар, конструкцияләр, махсус автотранспорт сатып алуга субсидияләр бирү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	2,568	5,125	5,381	13,074
2.5	Яшелчә үстерүгә чыгымнар өлешен каплау буенча субсидияләү.	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	0,900	0,900	0,900	2,700
2.6	Бөртекле культуралар җитештерүгә һәм сатуга бәйле чыгымнар өлешен каплау буенча субсидияләү.	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	0,962	1,107	1,200	3,269
	3. Терлекчелекне үстерү						
3.1	Нәселле терлекчелеккә ярдәм	МСХиП РТ Ютазы МР Башкарма	ТР берләштер				

		комитеты	елгән бюджеты	0	6,2	45	51,2
3.2	1 литр сатылган сөткә субсидия бирү	МСХиП РТ, УСХиП (килешү буенча)	ТР берләштер елгән бюджеты	16,791	13,713	15,084	45,588
4.1	Язгы кыр, азык әзерләү, урып-җыю һәм көзге кыр эшләрендә эшләүче хезмәткәрләрне бүләкләү	МСХиП РТ, УСХиП , ИК ЮМР	ТР берләштер елгән бюджеты	0,148	0,150	0,150	0,448
			МБ	0,020	0,020	0,025	0,065
4.2	Ел саен конкурслар үткәрү: - машина белән сыер саву операторлары һәм терлекләр үрчетү технологлары конкурсы;	УСХиП , ИК ЮМР	МБ	0,120	0,150	0,170	0,440
4.3	Ел һәм алдынгылар слеты йомгаклары буенча ел саен үткәрелә торган "Авыл хуҗалыгы һәм эшкәртү сәнәгате хезмәткәрләре көне" бәйрәмнәрен үткәрү	УСХиП , ИК ЮМР	МБ	0,584	0,600	0,620	1,804
4.4	Ел саен үткәрелә торган "Сабантуй" милли бәйрәмен үткәрү	УСХиП, ИК ЮМР	МБ	1,000	1,000	1,100	3,100
			ВБ	1,911	1,911	2,050	5,875
4.5	Ел саен үткәрелә торган "Кымыз бәйрәме" милли бәйрәмен үткәрү	УСХиП, ИК ЮМР	ВБ	1,761	1,761	1,800	5,322

Кулланылган кыскартулар:
ИК ЮМР - Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты
МСХиП - Татарстан Республикасы авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы
УСХиП - Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Ютазы муниципаль районындагы авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе
ФБ - федераль бюджет
РБ - Республика бюджеты
МБ - җирле бюджет
ВБ - бюджеттан тыш фондлар